

M A L İ R A P O R

Partimizin mali işlerinin en iyi ve sıhhatli bir şekilde yürütülmesi genellikle sanıldığından daha da büyük bir önem taşımaktadır. Bütün Parti işlerinin aksaksız yürütülmesinde, seçimler sırasında başarılı sonuçlar alınmasında ve bütün Parti teşkilâtının gereği gibi canlı ve dinamik bir şekilde ayakta tutulmasında paranın oynadığı etken rol bilinmektedir, ve bunun önemi de sık sık belirtilmektedir. Parti gelirlerinin artması halinde, Partimiz yüklendiği tarihi sorumluluğu daha başarılı bir şekilde yürütecektir. Partinin yurt çapında teşkilâtlanmasında ve bunu teşkilâtın dinamik durumunu sürdürmesinde para önemli bir faktör olmaktadır. Partiye üyeler tarafından verilen aidatlar ve yapılan bağışlar teşkilâtın iyi bir şekilde yürütmesini sağladığı gibi, onları Partiye sıkı bağlarla bağlayarak bilinçlerini de kuvvetlendirmek ve Partimizi fedakâr üyelerinin gözbebekleri gibi koruyup, geliştirmesine ortam hazırlanmaktadır.

Ancak Partiye bu bilinçli üyelerinin ve sempatizanlarının sağladığı gelirlerin de Partimizin yüklendiği şerefli görevi yerine getirmekte en iyi bir şekilde değerlendirilmesi ve harcamaların da ona göre yapılması gerektiği aşikârdır. Mevcut veya artan gelirlerin harcanmasında daima Partinin yerleşmesi ve gelişmesi kuralından hareket edilerek, büyük fedakârlıklarla sağlanan bu gelirlerin tek kurşununun dahi değerlendirilmesine en büyük dikkat ve itina gösterilmelidir.

Bu durumda Partimiz mali işlerinin yürütülmesinin ve bunun yüksek organı Genel Saymanlığın görevinin ağırlığı kendiliğinden anlaşılır. Mali işlerin yürütülmesinde azami ihtimamı göstermek gerekmektedir.

Maalesef bu ihtimamın her zaman gerektiği şekilde gösterildiğini söylemek mümkün değildir. Gerçekten bir Aralık 1966 tarihinde Genel Saymanlık görevi devir alındığında mali işlerin bir büro çerçevesi içinde esasa bağlanarak düzenli bir şekilde yürütülmediği görülmüştür. İkinci Büyük Malatya Kongresinden sonra eski Genel Saymanlıktan, her yerde adet olan bir devir teslim alınamamıştır. 1966 hesap defterinin, 30 Kasım 1966 da teslimi gerekirken, ancak Şubat 1967 de alınması mümkün olmuştur. Partinin program, rozet vb. gibi gelir kaynağı malları da devredilmemiş, ancak mevcuda ol konulmuşdur. 1966 yılında parayı elinde tutan her arkadaşın fiili Genel Saymanlık yaptığı anlaşılabilir. Böylece sayıları birin çok üstünde ellerden yapılan masrafların sıhhatle kaydı hemen hemen imkânsız bir hal almıştır.

Defterde grup giderlerinin 1966 hesabı belirsizdir. 31.12.1966 tarihinde Genel Merkezin mali durumu şöyleydi:

	<u>Borçlu</u>	<u>Alacaklı</u>
Kasa		763.59
Banka		9.294.10
Gelirler	156.679.95	
Avanslar	17.070.54	
Muvakkat	9.670.25	
Demirbaş		36.988.54
Gider		136.374.53

Görüldüğü gibi Genel Saymanlık görevi devralındığında 1966 yılı avans ve Muvakkat hesaplardan ceman 26.740.79 TL dan 90.000.- TL sına ulaşmış olmasına karşılık ikinci büyük Malatya Kongresi masrafları için milletvekillerinin baka krdelirine başvurulmak zorunda kalınmıştır. Genel Saymanlık görevi devralındığında mali durum kısaca bu şekildedir.

Göreve başlanıldığında her şeyden önce mali büronun gereği gibi işlenmesine çalışılmış ,masraflar tek elden yapılarak ,muhasebenin ve defter kayıtlarının usulüne uygun bir şekilde tutulması sağlanmıştır. Böylece 7.7.1967 tarihinde Genel Yönetim Kurulunasunulan denetim kurulu raporundadablirtildiği gibi,partimiz kuruluşundanberi ilk defa bu devre,mali işleri bir büro çerçevesinde esasa bağliyerek,mali durumu ortaya koyacak bir sisteme kavuşmuş ve siyasi partiler k nunun 80.maddesinde belirtilen Anayasa Makemesinin denetimini sağlamak için usulüne uygun olarak hazırladığı kesin hesap cetvellerini ve b lançoları yüksek m hkeneye sunmuştur.Genel Merkezin Ankara ya taşınmasıyla kira masraflarından kurtulmak ve partiye sahip olacağı bir mskon kazandırmak düşüncesi b linmiştir.Milletvekillerinin aidatları ve açılacak bir bağış kampanyasıyla bunun mümkün olacağı düşünölmüştür.Gercekten de parti masraflarının rasyonel bir şekilde yapılmasıyla parti işlerini aksatmadan bunun gerçekleştirildiğini tecrübe göstermiştir.Böylece bilindiği gibi partiye 128.000 TL. ödenerek bir kat alınmıştır.1967 yılında bir yandan geçen yıldan devralınan eski borçlar ödenirken diğer yandan da parti binasının alınması gerçekleştirilmiştir.Bina boncu ~~kir~~ 1.Mrt.1969 da tükennmiş olacaktır.Bilindiği gibi bu borç muhasebede milletvekillerine bir borç olarak görünmekte ve onların aidatlarından tasfiye olmaktadır.1.Ocak.1967 -1.Aralık.1967 genel merkez kesin hesabı aşağıdaki gibidir:

<u>Gelirler</u>	215.019.15	<u>Giderler</u>	270.364.27
Gurup	144.458.-	Gurup	4.796.96
Bağışlar	53.827.04	gozi	36.133.23
Yayın	4.536.80	yayın-rozet	6.727.95
diğer	12.197.31	PTT-kırtasiye	27.071.33
		bina bedeli	128.000.-
		personel	7.622.15
		diğer	66.108.65

Görüldüğü gibi Genel Merkezin en büyük gelir kaynağını milletvekilleri gurup aidatı teşkil etmektedir.Bu önemli noktaya ilerde değinmek için işaret ediyoruz.1967 yılının masraf kalerlerini binabedeli ve diğer harcamalardan sonra sırasıyla gozi fono,PTT ve kırtasiye,personel masrafları ve gurup masrafı teşkil etmektedir.

Zaman içinde gelir ve giderlerin bir mukayesesini yapabilmek için 1.Ocak.1968 -7.Kasım.1968 arası kesin hesap bilançosunu aşağıya alıyoruz:

1 Ocak 1967- 15 Haziran 1968 Arası Genel Merkez Kesin Hesap Bilancesi

GELİRLER

Gecen Dönemden Devir:...	50.324,23
Alacaklar.....	3.278,05
Kasa.....	763,59
Banka.....	9.294,10
Demirbaş.....	36.988,05
<u>GELİRLER:.....</u>	<u>451.964,51</u>
Grup Aidatı.....	225.000,-
Grup Gezi Fonu..	11.293,-
Bağışlar.....	171.606,25
Yayın.....	9.366,95
G.Gezi Fonu.....	22.500,-
Diğer.....	12.197,31
Muvakkat.....	259,45
<u>BOZ LAR:.....</u>	<u>11.000,-</u>

GİDERLER

1.1.1967 Borç Devri.....	26.304,84
<u>GİDERLER:.....</u>	<u>303.600,99</u>
Grup.....	5.854,76
Propaganda.....	33.302,05
PTT.Kırtasiye....	53.687,22
Personel.....	26.019,65
Diğer.....	110.726,25
Yolluk.....	50.094,41
G.Gezi Fonu.....	7.315,65
Araba.....	14.373,05
Yayın.....	6.727,95
8.11.1968'e devir:....	173.642,41
Kasa.....	1.675,17
Banka.....	9.374,74
Alacaklar.....	9.572,50
Sabit Kıymet.....	123.000,-
Demirbaş.....	29.520,-

513.548,24 513.548,24

Genel Merkezin başlıca gelirini bu dönemde de gene milletvekilleri grup aidatı ve dış gezi bağışları sağlamaktadır. Altı aylık dönemde Genel Merkeze yapılan bağışların tutarı 1967 yılının tüm bağış miktarının hemen hemen iki katıdır. Bundan hem kısmi senato ve milletvekilleri seçimi ile mahalli seçimler için açılan bağış kampanyasının ilgi görmesi ve hem de bağış potansiyelinin artmış olmasının rolü büyüktür. Gerçekten de seçim kampanyası sırasında Nisan-Mayıs aylarında toplanan bağış 66.173,06 TL geri kalan dört ayda toplanan bağış ise 40.854,40 TL dir.

Giderler bölümünde ise seçim dolayısıyla propaganda giderleri en büyük kısmı teşkil etmiştir. Gezi giderleri (15.760 TL) ise Merkez görevlilerinin gezi giderleri, grup gezi fonu ise milletvekillerinin yaptıkları gezi giderleri (6.147,75) olarak iki grupta gösterilmiştir. Altı aylık dönemde iki bölümün toplam gezi gideri 21.875,75 TL olup bunun 13.274,50 TL'si iki aylık seçim kampanyası sırasında kullanılmıştır. Diğer giderler kalemi önemli ölçüde azalmış, PTT ve Kırtasiye giderleri biraz artmıştır. Personel giderleri de artmıştır. Grup masrafları ise önemli ölçüde azalarak asgari seviyeye indirilmiştir. Araba masraflarının ise önemli bir yekûn tuttuğu görülmektedir.

Tablodan görüldüğü ve daha önceleri de değinildiği gibi Genel Merkezin en büyük gelir kaynağını milletvekillerinin ödediği gurup aidatı ile gurup gezi bağışları olduğu anlaşılmaktadır. Bu gözlem partinin T.B.M.M. ve en çok sayıda milletvekili ve senatörler tarafından temsil edilmesinin, diğer bütün faktörler yanında, mali bakımdan da ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. T.B.M.M. ve partili üyelerin sayılarının artması, partiye profesyonel politikacılar kazandırma yanında parti gelirlerinde önemli şekilde arttırarak, partinin bütün memleket çapında kuvvetli bir şekilde örgütlenmesinde ve gelişmesinde çok önemli bir etken olacaktır.

Genel Merkezin ikinci büyük gelir kaynağını bağışlar teşkil etmektedir. Bunun iyi bir organizasyon, açık bir hesapla ve bulunacak uygun yöntemlerle artarak gideceğini ümit etmekteyiz.

Genel Merkeze kayıtlı üye olmadığı için bir üye aidatı geliri yoktur. Bundan dolayı parti tüzüğü'nün 49. maddesine dayanılarak vaktiyle kullanılan mali işler yönetmeliğinin 18. maddesinde alt kademe gelirlerinin %20 sini genel merkeze gönderilmesi uygun görülmüştür. Ancak uygulanmada bu hüküm yürütülememektedir. Hatta Genel Merkezin teşkilat borçlarını ödemeleri gibi durumlara rastlanmaktadır. Şüphesiz bu da teşkilatın mali sıkıntılar içinde olmasından ve gelirleri ile ancak kendi masraflarını kıt kanaat karşılayabilmesinden ileri gelmektedir. Bu vesile ile burada belirtilmesi gereken bir husus eski mali işler yönetmeliğinin partimizin bugünkü şartlarına uydurulması ve uygulanmayainkan veren bir şekle sokulması gereğidir. Burada kısaca teşkilatın mali durumu üzerinde de durmakta yarar görüyoruz. Teşkilatın 31. Aralık. 1967 konsolide kesin hesabı aşağıdaki gibidir.

<u>Gelirler</u>	320.936.25	<u>Giderler</u>	304.247.44
Aidat	91.254.50	Kira	153.920.-
Bağış	157.492.58	PTT-kırtasiye	16.147.76
diğer	72.189.17	yayın	14.722.63
		diğer	119.457.05

Görüldüğü gibi teşkilatın en büyük gelirini bağışlar teşkil etmektedir. Aidatlar maalesef istenilen seviyede değildir. Her üyeden en asgari seviyede dahi olsa aidat ödemesini sağlamak muhakkak gerekmektedir. Bu hem teşkilatın mali gücünü arttıracak, hem de üyeleri belirli zamanlarda belirli aidatlarını ödeme terbiyesine alıştırmak onları partiye daha sıkı bağlarla bağlanmış olacaktır. Teşkilatın bu meseleye gereken önemi vermesi ve ısrarla izlemesi gereklidir.

Teşkilatla olan mali ilişkilerde sevindirici bir gelişme, daha önceki yıllarda zorlukla sağlanan yıl sonu kesin hesaplarının, son yılda vaktinde ve büyük çoğunlukla yollanmış olmasıdır. Böylece Anayasa Mahkemesi denetimine sunulan kesin hesap bilançosunun vaktinde ve usulüne uygun olarak düzenlenmesi mümkün olmuştur.

TIP HABERLER BÜLTENİ 1 Ocak 1968-7 Kasım 1968 Arası Kesin Hesabı

GELİRLER: 34.007.95

GİDERLER

31.12.1967 den devir..... 9.032.50

Klişe..... 178.40

Kasa.....2.532.50

PTT,Kırtasiye..2.854.23

Banka.....6.500.-

Matbaa.....15.670.-

Diğer.....11.381.90

GELİRLER:24.975.95

8.11.1968'e devir.....3.923.42

Abone..... 22.971.90

Kasa.....923.42

Satış..... 1.362.75

Alacaklar.....3.00.-

Diğer..... 640,80

34.007.95

34.007.95

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAN